Anul III **Nr.5-6 (29-30)** **mai-iunie 2016**

□Buletin de ISTORIA PRESEI□

■■■ Publicaţie premiată de Uniunea Ziariştilor din România ■■■

Director:
CONSTANTIN POENARU

ISSN 2359 – 778X
ISSN-L 2359 – 778X

Din sumar:

● *Daniela-Mihaela Florescu* – **Revista** *Astra* **până în 1989**
● **Mărturii de istoria presei. Revista** *Lumea* **s-a născut în septembrie 1963**
● **Pe urmele materialelor publicate: *„Profesori universitari – protectori ai escrocilor din puşcării”***
● *Javier Diaz Noci* – **Gazete spaniole din Ţările de Jos în sec. XVII:** *Gazeta de Amsterdam* **şi** *Noticias Principales y Verdaderas* (IV)

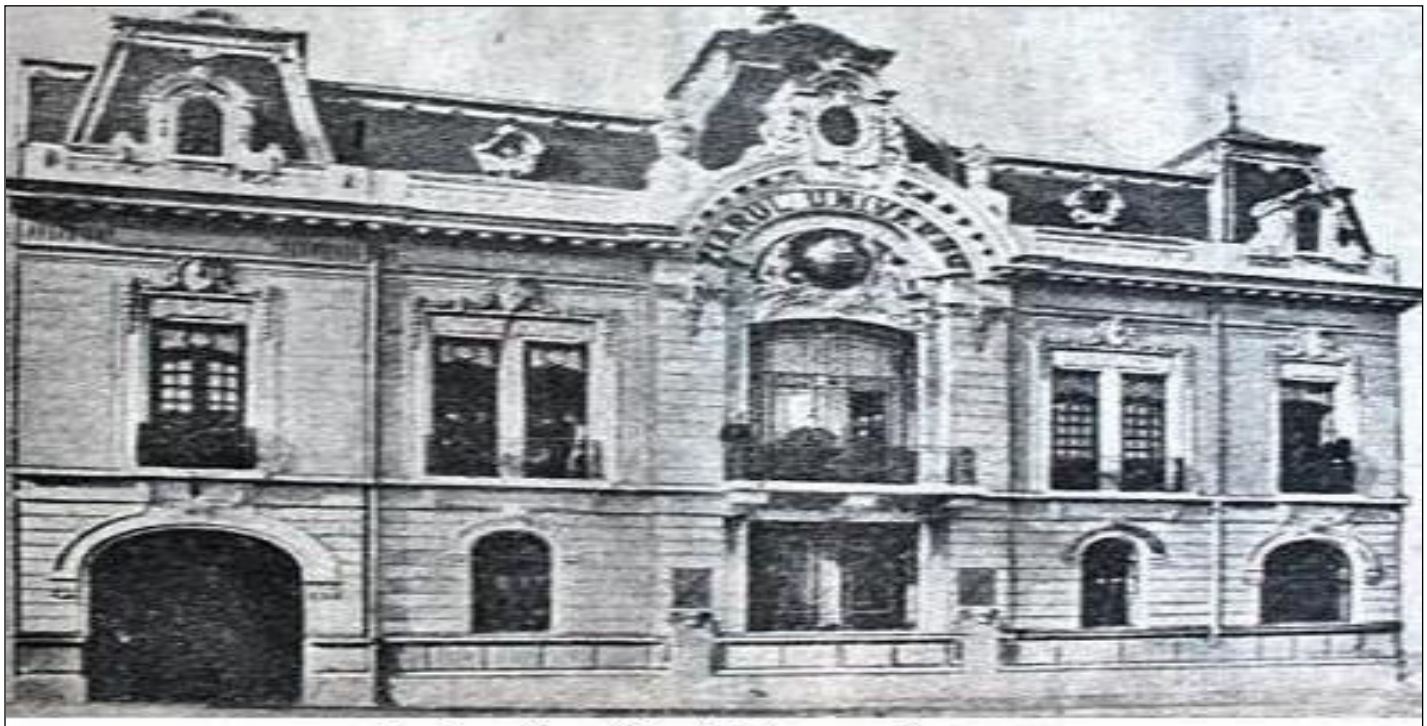

Primul sediu Universul 1924

Anul III Nr. 3-4 (27-28) Martie-Aprilie 2016

Buletin de ISTORIA PRESEI

Art Director: Cristian Poenaru

Publicaţie lunară a Centrului Român de Istorie a Presei,
primul institut particular de studii şi cercetări, creat oficial la 24 ianuarie 2014

La taifas, cu prietenii noştri - Cititorii!

● **Liviu Papuc (Iaşi):** Ai dreptate, prietene. Pensia îţi schimbă obiceiurile. Am lucrat şi cotizat 43 de ani şi 19 zile, până la 4 mai a.c. Acum însă nu-mi regăsesc ritmul obişnuit de muncă zilnică dinainte, când eram încă la program obişnuit de serviciu. De aceea suferă şi apariţia *BIP.* Nr. anterior, 3-4 pe martie-aprilie, a ieşit abia pe 31 mai, iar acest nr.5-6 pe mai-iunie... pe 20 iulie, de Sf.Ilie.

● **Benone Neagoe (Bucureşti):** Mulţumesc pentru că ai acceptat ca, de o lună şi ceva, să lucrez ca voluntar la Uniunea Ziariştilor Profesionişti, al cărei membru sunt de foarte mulţi ani, şi să ajut la alcătuirea şi verificarea dosarelor ziariştilor pensionari, în vederea primirii indemnizaţiei suplimentare de 50 % din pensie, conform Legii nr.83/2016 pentru modificarea Legii nr.8/2006. Am avut astfel ocazia să mă întâlnesc cu aproape jumătate dintre foştii colegi de facultate, cu alţi ziarişti cu care am colaborat sau ne-am cunoscut. Acest moment mi-a prilejuit să fac, totodată, o adevărată incursiune în istoria presei actuale, să cunosc o bază de date imensă şi nepreţuită privind CV-ul a peste şase sute de ziarişti din presa scrisă, radio şi TV.

● **Iulian Boldea (Tg. Mureş):** Din toamnă *BIP* va apărea şi pe suport de hârtie, dar în tiraj limitat, numai pentru cei interesaţi cu adevărat de istoria presei. Pentru prieteni, voi retipări şi numerele anterioare ale revistei, de la nr.1/2014 până astăzi.

● **Ion N. Oprea (Iaşi)):** Citez din mesajul dv. de confirmare a primirii numărului anterior: *„Mulţumesc pentru nr.3-4 al Buletinului, felicitări, încărcat de informaţii, care de care mai valoroase, din care Poşta redacţiei (Dialog permanent cu cititorii) şi Studii-Cercetări-Evenimente mi s-au părut că excelează”.* Cât priveşte întrebarea cum puteţi deveni membru UZP pentru a putea beneficia de „cei 50 % suplimentar la pensie”, toţi cei care nu sunt membri UZP sau sunt membri ai altor organizaţii ale ziariştilor trebuie să depună o cerere la UZP, conform condiţiilor prevăzute pe link-ul „Înscriere” de pe site-ul UZP. Apoi, după 3 ani, conform Statutului UZP, pot solicita adeverinţa necesară pentru casa teritorială de pensii în vederea stabilirii drepturilor conferite de Legea nr.83/2016.

■■■ **Anca Ionescu (Bucureşti):** Am reţinut: *„Pensia este cea mai frumoasă perioadă a vieţii - faci ce vrei şi nu dai socoteală nimănui!”* Aha, de-aia scot eu cu întârziere *BIP* !

● **George Anca (Bucureşti):** Am venit cu drag, ca întotdeauna, la ultima întâlnire a „Colocviilor de marţi”. Am crezut chiar că dau lovitura şi obţin de la Mircea Coloşenco un material trăznet despre „Ziarele cu cumele Eminescu”. Din păcate, amicul nostru a improvizat, fără nimic scris, a vânturat şi unele informaţii false... Ne vedem la Clubul Calderon abia la sfârşitul lunii august, probabil marţi 30.

● **Maria Danilov (Chişinău):** Ce gânduri frumoase, de îmbărbătare primesc de la dv.: *„Vă felicit, mai intâi, cu vacanţa binemeritată. Tocmai acum veţi avea suficient timp să vă ocupaţi de lucrurile dragi sufletului Dvstră!* (...) *Continuați să citiți și scrieţi cu „creionul în mână”, pentru că faceţi o revistă f. bună și utilă celora care ştiu a prețui valorile.”* Pentru primăvara viitoare pregătesc un turneu de 3-4 conferinţe la Chişinău şi Cernăuţi despre „Începuturile presei în limba română”, însoţit de un profesor universitar de la Bucureşti.

● **Gelu Neamţu (Cluj-Napoca):** Aţi primit mesajul meu şi revistele *BIP* trimise ?

● **Daniela-Mihaela Florescu (Braşov)**: Vă mulţumesc pentru urările de sănătate. Mai continuăm puţin serialul dv. despre Presa literară braşoveană.

● **Maria Olar (Suceava):** Încurajator mesaj.: *„Pentru dumneavoastră, pensionarea - un motiv de întristare, pentru mine un motiv de nădejde într-o posibilă colaborare! Aşa că vă aşteptăm oricând doriţi şi aveţi timp, să ne facem planuri.* (...) *Vă doresc să fiţi sănătos şi cu mult timp liber pentru Fundaţia Leca Morariu.”* O să ţin cont, căci numai la dv. pot găsi, cred, colecţiile complete ale revistelor lui Leca Morariu.

Către Cititori !

Vă aşteptăm gândurile, opiniile, sugestiile, criticile şi colaborările cu cea mai mare dragoste. Fiţi alături de noi! Fiecare informaţie despre trecutul publicaţiilor sau ziariştilor, al radio TV sau tipografiilor constituie încă un grăunte uriaş pus la temelia Istoriei Presei.

NU UITAŢI: Ne puteţi citi zilnic şi pe două din site-urile atât de binecunoscute de pe net: *culturaarsmundi.ro* şi *digital-library.ulbsibiu.ro*

Daniela-Mihaela Florescu – Revista *Astra* până în 1989

*Extrase din teza de doctorat **„Reviste şi grupări literare braşovene din secolul al XX-lea”***
susţinută la Universitatea „Transilvania” din Braşov în 2013

Introducere. A fost nevoie ca, după încercările trunchiate şi fără durată ale presei culturale braşovene din primii 20 de ani de după instaurarea regimului comunist în România, să existe din nou o revistă lunară, permanentă, inevitabil aservită şi oficial aflată sub linia de conduită a aparatului de partid şi de stat. Necesitatea poate fi formulată pe mai multe planuri ale politicului, în primul rând, cultura şi literatura fiind, după cum se va vedea, secundare politicului de-a lungul tuturor celor 219 apariţii ale *Astrei*, dintre iunie 1966 şi până în decembrie 1989. Etapele de apariţie ale *Astrei* între 1966 şi 1989 au demonstrat un destin plin de sinuozităţi, în strânsă legătură cu ingerinţele politice.

În 27 mai 1966 apare, la Braşov, revista *Astra*, care era un lunar politic-social-cultural al Comitetului regional Braşov pentru cultură şi artă. A apărut trimestrial, de la numărul 95 şi până în mai 1982, când se revine la periodicitatea lunară, aşa cum era iniţial. Redactori-şefi au fost, pe rând: Ion Lupu (1966-1972), Dan Tărchilă (1972-1973), Mihai Nadin în 1974, Ion Ciutacu (1975-1980), Nicolae Stoie (1980-1982); din 1982, Daniel Drăgan împreună cu un colegiu de redacţie, din care făceau parte: Radu Theodoru, Gherghinescu Vania, Emil Poenaru, Voicu Bugariu, Valeria Coliban, Constantin Cuza, Mircea-Valer Stanciu, Ion-Aurel Brumaru, Ion Itu. Colaboratori ai acestei prime serii a revistei (pentru că vor mai apărea şi altele) au fost nume de marcă ale literaturii naţionale: Tudor Arghezi, Ion Dodu-Bălan, A.P. Bănuţ, Aurel Baranga, Eugen Barbu, Mihai Beniuc, Verona Brateş, Virgil Carianopol, Șerban Cioculescu, C. Ciopraga, Nina Cassian, Radu Cârneci, P. Comarnescu, Paul Constant, C. Daicoviciu, Cella Delavrancea, Al. Ivasiuc, E. Jebeleanu, N. Manolescu, Fănuș Neagu, P.P. Panaitescu, Georg Scherg, Hans Schuller, Eugen Simion, Marin Sorescu, Tudor Vianu. Cea mai importantă revistă culturală braşoveană postbelică a publicat versuri, proză, cronici literare şi artistice, eseuri, traduceri, reportaje, dezbateri, anchete. Sub tutela sa, a fost coordonată redacţional şi revista *Braşovul literar şi artistic*, în noua serie.

***Astra* – Lunar politic-social-cultural (1966-1973).** Sub 375 de semnături (dacă includem şi textele politice ,,semnate” cu steluţe sau *Astra*) cantitatea de text este imensă: 1480 de titluri! Partea literară propriu-zisă deţine însă o pondere de sub 30%, poezia fiind răsfirată pe întregul cuprins, proza română grupată la centru, iar traducerile în ultimele pagini, urmate de literatura elevilor. Se remarcă semnăturile lui Aurel-Ion Brumaru, prezent cu scrieri de la reportaje culturale, la cronici literare şi de teatru, recenzii; Voicu Bugariu, cu un foarte solid corp de cronici şi recenzii; Titus Haşdeu şi Vasile Olteanu, cu articole istorice. Dintre poeţii locali cu scrieri şi înainte de 1945, Darie Magheru publică sporadic. Cu toate acestea, *Astra* din acest timp a fost totuși una consistentă din punctul de vedere al conținutului, publicând și literatură, eseuri, traduceri, note critice foarte bune, cu toate sacrificiile.

***Astra* ca trimestrial editat de cotidianul *Drum nou*.** Pentru Braşov, 1974 începe cu vizita dictatorului, pe larg relatată şi ilustrată în presa locală, iar pentru *Astra*, anul va însemna ultimul an de apariţie lunară, pentru aproape un deceniu, consecinţă a noii politici de „economisire” a hârtiei – varianta oficială, de fapt, de înăsprire a condiţiilor de exprimare – variantă neoficilă, dar evidentă în urma Congresului al XI-lea din noiembrie 1974. Pentru cultura şi literatura română, Congresul al XI-lea venea să dea lovitura de graţie iluziilor oricum zdravăn zdruncinate de Conferinţa din 1972 şi tezele lui Ceauşescu privitoare la ,,îmbunătăţirea activităţii politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii”. În aceşti ani însă se formează, în România şi în Braşov, generaţia optzecistă, cu o activitate de publicare din ce în ce mai îngreunată după apariţia volumelor de poezie şi de proză definitorii, întrucât priza ei la realitate, deşi pregnantă, nu se potrivea deloc dezideratelor comuniste. În trimestrialul *Astra*, trecut sub conducerea lui Nicolae Stoie, ultimul lucru la care se poate aştepta un cititor este un text literar inovator. Totul este ocazional, omagial şi pe linie.

***Astra* în ultimii ani ai dictaturii ceauşiste.** Evoluţia regimului comunist în România şi expresia sa culturală cea mai aberantă, cultul personalităţii lui Ceauşescu, pot fi exemplificate cu evoluţia revistei *Astra* din deceniul al nouălea al secolului trecut. Deşi, în mare, structura pe rubrici s-a dorit a fi aceeaşi cu cea de la începuturi, în care literatura avea măcar o treime din spaţiul tipografic, reluarea editării *Astrei* ca lunar, de format mare, în 16 pagini, nu aduce o creştere estetică sau inovaţie teoretică în adevăratul sens al cuvântului. Este surprinzător efectul năucitor avut în epocă, sub riscul asumat de Daniel Drăgan, noul redactor-şef (sau cu un calcul al secretarului judeţean pentru cultură, Dulea), de publicarea eseurilor lui Alexandru Muşina, *Poezia cotidianului* şi *Noul antropocentrism*. Cu o foarte mare energie, proaspătul profesor Alexandru Mușina face parte dintre minţile teoretice ale celei mai noi generaţii din literatura română şi va suporta, alături de colegii săi, neîncrederea, respingerea şi marginalizarea din partea establismentului literar şi politic. Pentru *Astra*, ca revistă, textele lui Muşina o aduc în primele rânduri ale publicaţiilor de profil din ţară. Aceasta este perioada din apariția *Astrei* când Daniel Drăgan obţine permisiunea editării unor antologii, de mare succes în epocă, bazate pe traducerile de proză străină care fuseseră destinate paginilor revistei şi pe reeditări ale unor autori români: 1982, *Proza satirică*, coordonată de Anatol Ghermanschi, cu o prefață de Valentin Silvestru; 1984, *Se căsătoresc dovleceii* (proză umoristică din diverse țări; în această antologie este publicat pentru prima dată Woody Allen), coordonator Anatol Ghermanschi, prefaţă de Valentin Silvestru; 1986, *Cărămida cu mâner*, coordonator Viorica Mircea; 1987, *Trenul de noapte*, apărută la Editura Cartea Românească, coordonator Angela Tudorii și prefață de Mircea Ciobanu; 1988, *Meandre*, coordonator Viorica Mircea, *Cuvânt înainte* de Alexandru Balaci, prefață de Laurențiu Ulici; *Luna în oglinda apei*, coordonator Viorica Mircea, prefață de Zoe Dumitrescu-Buşulenga; 1989, *Tigru monden*, cu prefață de Marin Sorescu. Apărute între 1982 şi începutul lui 1990, antologiile au fost tematice, proza realistă şi satirică fiind principalul material, cu excepţia volumului din 1987, *Trenul de noapte*, centrat pe proza fantastică. La fel cum *Astra* deceniului al şaptelea căutase nume mari din literatura română pentru a i se certifica valoarea, antologiile ei din deceniul al nouălea au prefeţe de la celebrităţi. Ideea pentru „o bibliotecă portativă de proză scurtă”, va fi preluată de Daniel Drăgan, care va fonda publicaţia *Coresi*, în 1990. Odată cu 15 noiembrie 1987, schizoidia între revista *Astra* ca lunar politic şi interesul arătat de redacţie pentru literatura şi cultura propriu-zisă (concretizat în antologiile amintite mai sus) devine foarte pronunţată. Ruptura între ce se scrie şi ce ajunge să fie publicat, între ce se vrea comunicat şi ce ajunge să fie comunicat, între literatura acceptată şi cea respinsă de sistem este totală.

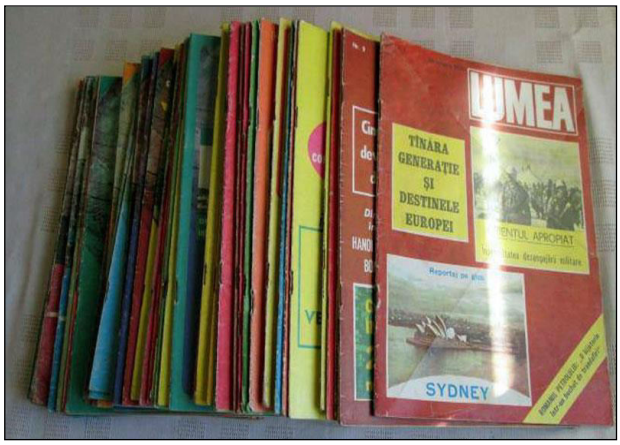

Mărturii de istoria presei

Revista *Lumea* s-a născut în septembrie 1963

● extrase dintr-un interviu cu CRISTIAN POPIŞTEANU, redactor în perioada 1963-1967

Această revistă de politică externă foarte căutată în anii comunismului se poate procura astăzi de pe site-urile cu produse "vintage". Dar cine mai ştie cum a apărut şi mai ales ce a însemnat ivirea ei în câmpul prolific al presei comuniste? Ce a deosebit-o de alte gazete ale anilor '60 sau de mai târziu?..

Jurnalistul şi istoricul Cristian Popişteanu - pe atunci redactor la Radio, mai târziu director, timp de 30 de ani, al revistei Magazin istoric *- a făcut parte din prima echipă redacţională a gazetei* Lumea*, echipa din 1963-1967. Mai mult, Cristian Popişteanu a asistat la naşterea ei pe care avea să o povestească pe larg, cu toate peripeţiile, în 1994, într-un interviu amplu care se păstrează în Arhiva de istorie orală a Radiodifuziunii.*

Interviul, realizat de Mariana Conovici, este un adevărat document de istorie a presei. Transcriere Mariana Conovici.

✻

``…Deci "ziua Creaţiei" s-a produs, ca în toate cazurile când se face o gazetă, cu particularitatea că se făcea o gazetă într-o lume, într-o ţară comunistă. Dar această gazetă se năştea de la început, în condiţiile unei deschideri pe care Partidul Comunist şi-o permitea, începuse să şi-o permită în ceea ce priveşte afirmarea valorilor naţionale şi a interesului naţional. Hotărârea aceasta de creare a revistei *Lumea* a fost de fapt una dintre hotărârile care au demonstrat dorinţa Partidului Comunist şi a României socialiste din vremea aceea de a avea o voce proprie.

Deci, se dorea ca România, care începuse să aibă o politică externă proprie, să aibă şi o voce, o presă de politică externă care să o exprime, să exprime interesele, să exprime poziţiile care dacă, în mare, rămâneau la unison cu ale celorlalte ţări comuniste - şi în primul rând cu URSS -, datorită evoluţiei care se petrecea şi în rândurile ţărilor socialiste, căpăta şi o rezonanţă naţională şi o rezonanţă diferită şi câteodată contrarie liniei Moscovei. Asta era esenţa… De fapt, era o revistă făcută ca să enerveze pe sovietici. Nu cu acest scop primordial, dar, în esenţă, era şi acesta.

De altfel, într-una din relatările recente apărute despre revista *Lumea* a unui om care pe vremea aceea era secretar al Comitetului Central, şef al secţiei de presă şi propagandă, Paul Niculescu Mizil, el aminteşte faptul că, atunci când s-a propus lui Gheorghe Gheorghiu Dej să apară revista *Lumea*, ei au propus ca această revistă să apară pentru a înlocui revista *Timpuri noi* în limba română. Iar Gheorghe Gheorghiu Dej a răspuns după câteva luni că e bine să apară o revistă română de politică externă, e bine să se cheme *Lumea*, dar să nu se suspende revista sovietică şi să continue să apară. Găsesc că este o subtilitate politică care afirmă încă o dată că, într-adevăr, Gheorghiu Dej era un politician redutabil, mai ales în raporturile acestea cu sovieticii. Deci, sosind la revista *Lumea,* am intrat dintr-o dată în şedinţa de sumar. În şedinţa de sumar în care se pregătea nr. 1, nr. 2, nr. 3, toate trei numerele odată. Exista - aveam eu impresia şi mi s-a confirmat ulterior - această întârziere, datorită câtorva machete care se făcuseră şi care nu fuseseră foarte reuşite, se întârziase şi cred că se aştepta de către conducerea României o apariţie rapidă a revistei *Lumea.*

George Ivaşcu, care trebuie să spun că era un actor desăvârşit, adică era un om al spectacolului, George Ivaşcu era cel mai reuşit în şedinţe! În viaţa particulară era şarmant, era într-adevăr sclipitor câteodată, era înduioşător altă dată, era tandru, era cinic - am spus totdeauna – dar, în principal, în şedinţe, dădea tot ce avea mai bun… Şedinţa a început la orele 6:00, s-a terminat la orele 2:00 noaptea. La ea am participat toată această echipă [G. Ivaşcu, C. Răducanu, G. Serafim, I. Cârje, Fl. Şelmaru, F. Antip, M. Grigorescu, L. Iacob, Şt. Augustin Doinaş] şi în această şedinţă l-am cunoscut pe Mircea Grigorescu, am cunoscut modul de a lucra al

lui Mircea Grigorescu şi-al lui Ivaşcu, cu o sticlă de whisky mare pe masă, cu două sifoane şi în felul acesta a început să se facă revista.

Într-adevăr, această şedinţă a fost o şedinţă normală pentru trei sumare şi din clipa aceea timpul - contra cronometru - a început să curgă. Într-adevăr, a devenit un fel de cursă frenetică aceasta şi trebuie să spun că am fost foarte implicat de la început pentru că - eu am propus şi s-a acceptat imediat - eu am întârziat să vin şi de aceea am căzut chiar în această şedinţă, datorită micii mele întâmplări cu partidul. Acuma, întrucât eram proaspăt vizat, am putut să apar. Şi în această şedinţă am fost pus să lucrez la numărul 1 şi la numărul 4. Se făceau nişte scheme formale, respectiv la nr. 1 s-a spus că Ivaşcu e secretar general de redacţie şi Mircea Grigorescu redactor şef, deci el era un "biet secretar de redacţie"!.. La nr. 2 a fost pus Răducanu să fie redactor şef şi la nr. 3 cred că a apărut Ivaşcu. Dar asta nu pe hârtie, ci asta era în redacţie.

În sfârşit, a început pregătirea numărului. Eu am avut sarcina să mă ocup de ceea ce spuneam că am propus şi s-a acceptat de la început, istorie diplomatică, interviuri, o secţie de interviuri şi organizaţii internaţionale. Deci practic am avut trei secţii pe care le-am coordonat, întrucât eram puţini oameni, dar de bună calitate şi mai ales colaboratori. Am avut o "şansă", cred, pentru că atunci a fost împuşcat Kennedy. Şi deci am avut imediat un material de senzaţie, preşedintele Kennedy, material de senzaţie extraordinar, şi am cerut atunci o corespondenţă de la New York, de la Eugen Preda, care se afla la New York, care mi-a promis această corespondenţă.

Deci revista *Lumea* a apărut în septembrie 1963. […] George Ivaşcu care a lucrat în permanenţă douăsprezece-paisprezece-cincisprezece ore, el conducea şi *Contemporanul* în acelaşi timp, m-a chemat cu 24 de ore înainte să intre la tipar revista şi mi-a spus: "Domnule, dumneata eşti în stare să scrii un editorial?" "Probabil că da, dar nu ştiu, n-am făcut încă ..." - pentru că nu scrisesem încă nimic, e o mare diferenţă între presa scrisă şi presa vorbită! "Uite, domnule, ce este: eu trebuie să scriu editorialul, dar nu mai pot. Nu mai pot! Pentru că toată revista asta şi mai ales conflictele pe care le-a avut m-au terminat şi mai am de făcut în continuare o serie de demersuri şi foarte, foarte multe alte lucruri. Eşti în stare să scrii acest editorial şi să mi-l dai?" "Tovarăşe Ivaşcu - aşa vorbeam noi, el cu domnule, noi cu tovarăşul - deci am să încerc să fac acest lucru… " "Domnule, nu să încerci! Eu te rog foarte mult să nu mă încurci: poţi sau nu poţi?!..." "Bine, pot." Şi a început o situaţie pe care e foarte greu să v-o descriu, pentru că eu aveam trac, asta era tragedia. Aveam un trac extraordinar şi cred că am scris vreo paisprezece variante. Era vorba de o pagină şi jumătate, nu era vorba de mai mult. Dar era vorba de o pagină şi jumătate de revistă care trebuia să fie un fel de program al revistei şi nu trebuia să fie chiar atât de "sclipitor", pentru că nu era nevoie să fie "sclipitor", nu era voie să fie sclipitor!

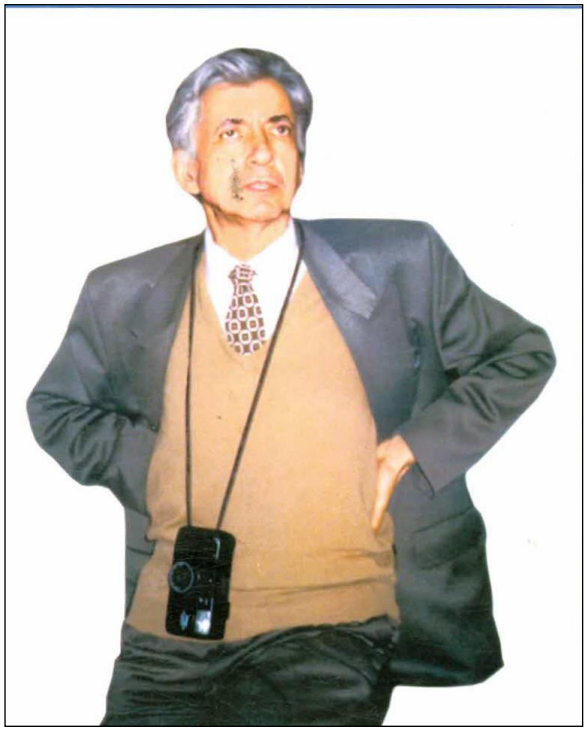

În sfârşit, după paisprezece variante i l-am dat lui Cornel Răducanu, Cornel Răducanu a fost mulţumit, a mai făcut două corecturi şi a mers cu el la Ivaşcu, împreună cu mine, care n-a făcut decât vreo cinci-şase corecturi şi aşa l-am dat la tipografie, unde am stat alături de Ivaşcu, alături de toţi cei care erau acolo şi a apărut editorialul numit „În sensul istoriei", semnat George Ivaşcu… A fost pentru mine un moment de mândrie profesională mult mai mare decât momentele în care am semnat eu, aceleaşi editoriale în decursul anilor şi foarte multe editoriale la alte reviste.``

Material publicat de Agenţia RADOR la 1 septembrie 2014 şi preluat de pe rador.srr.ro, la 17 iunie 2016

Pe urmele materialelor publicate

„Profesori universitari – protectori ai escrocilor din puşcării”

În *Buletin de Istoria Presei,* nr.5-7 (17-19) din mai-iulie 2015 am publicat un articol cu titlul de mai sus despre „scriitorii din puşcării”. Adică despre nişte şmecheri care au profitat de o lege strâmbă votată şi aplicată de alţi şmecheri, toţi în cârdăşie unii cu alţii. Girul probităţii ştiinţifice a lucrărilor redactate după gratii, unele în timp record de 5-6 luni sau chiar 15-20 de zile, a fost dat de o hoardă întreagă de alţi profesori sau conferenţiari universitari la fel de şmecheri, care, pentru bani şi alte foloase, erau în stare să gireze ca scriitor sau cercetător chiar şi pe Bin Laden, dacă mai trăia. Între timp, s-au făcut unele anchete de către organele abilitate, dar degeaba. Singura stopare a acestui fenomen degradant, prin care cercetarea ştiinţifică şi academică a fost compromisă în mod mizerabil, l-a făcut actuala ministră a Justiţiei, care a dat Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr.2/2016 prin care s-a suspendat aplicarea art.96 alin.(1) lit.f) din Legea nr.254/2013, dar numai până la... 1 septembrie a.c.

Printre indivizii amintiţi în articol că au beneficiat de acest „tratament” al unor legi şi regulamente absurde şi au ieşit din puşcării cu câteva luni mai devreme, graţie «lucrărilor ştiinţifice» scrise în închisoare în timp record, se află şi **Cornel Penescu,** fostul patron al echipei FC Argeş şi al lanţului de magazine PIC, condamnat iniţial la 5 ani de închisoare pentru şpagă dată arbitrilor şi corupţie cu fonduri europene. Acesta a publicat în doi ani, la Editura Sitech din Craiova, cinci tratate de specialitate în domeniul jurnalismului, adică mai mult decât toţi profesorii de la Universitatea din Piteşti. Universitate care a trimis cinci recomandări, sub semnătura conf.univ.dr. **Carmen Nicolescu** şi cu avizul rectorului intituţiei, prin care s-a certificat atât calitatea ştiinţifică deosebită a lucrărilor, cât şi calităţile intelectuale deosebite ale autorului. Individ care nu are nicio legătură cu presa în afara faptului că, împreună cu fratele său, este patronul ziarului *Top* şi al postului *Argeş TV,* ai cărui redactori i-ar fi şi scris textele incriminate.

În presa locală din Piteşti, ca şi în cea centrală de la Bucureşti, au apărut mai multe materiale care au probat legăturile de afaceri dintre semnatara recomandărilor şi patronul de presă, dar Universitatea din Piteşti nu a luat nicio măsură împotriva „madamei” care a încălcat grosolan regulamentele şi cutumele universitare. Dimpotrivă, a lăsat-o pe individa Carmen Nicolescu să se apere într-un mod halucinant, aşa cum veţi vedea din materialul care urmează, publicat în *Jurnal de Argeş* din 21 ianuarie 2016. Noroc că Justiţia a reparat cumva nedreptatea făcută de conferenţiara ciubucară, care l-a favorizat făţiş pe infractorul Cornel Penescu, iar acesta a fost condamnat definitiv într-un nou dosar la şapte ani de închisoare. Între timp a fost propusă o nouă lege, care permite reducerea pedepsei închisorii pentru autorii de „lucrări ştiinţifice” (verificate mult mai riguros) cu doar 20 zile, indiferent de numarul cărţilor.

Carmen Nicolescu, coordonatorul ştiinţific al cărţilor patronului de la PIC, aruncă vina pe un... coleg de catedră de la Universitatea din Piteşti

După ce în ultima vreme, numele conferențiarului Carmen Nicolescu de la Universitatea din Pitești a apărut în întreaga presă ca fiind coordonatorul științific al celor cinci cărți scrise de Cornel Penescu în închisoare, aceasta ne-a trimis un drept la replică în care vine cu lămuriri și dezvăluiri foarte interesante asupra legăturii sale cu cărțile scrise de Penescu. Titlul și subtitlurile aparțin redacției. (D.G.)

„Recomandările au fost făcute și în virtutea colaborării pe care Universitatea din Pitești o are cu trustul de presă Argeș TV, unde studenții noștri efectuează stagii de practică”

„Pe parcursul anului 2015 (mai precis, în intervalul ianuarie - mai), în calitatea mea de cadru didactic titular, în grad de conf. univ. dr., în numele Facultății de Științe Socio-Umane, Universitatea din Pitești, la cererea expresă a colegului de catedră, lect. univ. dr. Florin Stoica, am fost de acord să semnez 3 (trei) recomandări, prin care se dorea continuarea cercetării, în domeniul științele comunicării, de către numitul Penescu Gheorghe Cornel. S-a luat în considerare faptul că, la acea dată, existau publicate, de către acesta, lucrările: „Managementul mass-media. Ședința de redacție în presa locală” și „Comunicarea în spațiul public - relația dintre jurnaliști și specialiștii în Relații Publice”. Cele 3 recomandări avizate de mine, și nu inițiate de mine, au avut la bază domeniul de interes științific, căruia titlurile propuse îi erau adecvate, existând argumentul că persoana, care solicita recomandarea, deținea toate cunoștințele necesare, în calitatea sa de fondator și proprietar al unui trust de presă local, prin urmare, practician în domeniul media, având capabilitatea și informațiile necesare, pentru a aborda temele propuse. De asemenea, aceste recomandări au fost făcute în virtutea existenței unei strânse colaborări anterioare și prezente, pe care instituția

noastră a avut-o și o are încă, cu trustul de presă Argeș TV, unde studenții noștri efectuează stagii de practică, fiind ulterior și angajați.

Nu l-am cunoscut niciodată personal pe domnul Penescu și lucrările sale nu mi-au fost prezentate vreodată.

Precizez că, în nume personal și al instituției de învățământ, nu am coordonat, nu am prefațat sau certificat cu valoare științifică vreuna dintre lucrările apărute, editate de către Dl. Penescu Gheorghe Cornel, pe care nu l-am cunoscut niciodata personal și ale cărui lucrări nu mi-au fost prezentate vreodată, până la izbucnirea scandalului de presă. Cu consternare, am analizat, în urma articolelor apărute în presă, lucrările realizate și, la prima lectură, am constatat că existau redactate prefețe, de o calitate intelectuală și profesională mediocre, care nu mă reprezintă, sub care apărea numele meu. Menționez, încă o dată, că nu mi s-a solicitat și, în concluzie, nu am compus, redactat și semnat nicio prefață a lucrărilor realizate de către Dl. Penescu Gheorghe Cornel, și nu s-a pus vreodată problema ca eu să scriu vreo prefață, fapt pe care l-am comunicat personal conducerii Editurii SITECH, Craiova, cerându-i imperativ să retragă acele înscrisuri.

Prin urmare, precizez că inițiativa acestor recomandări pentru Dl. Penescu Gheorghe Cornel a aparținut colegului de catedră, lect. univ. dr. Florin Stoica, care este și angajatul trustului media Argeş TV (mai precis, în funcția de redactor-șef). Acesta a prezentat situația, atât mie, personal, cât și conducerii Facultății de Științe Socio-Umane, asigurându-mă că este nevoie numai de „o recomandare a temei", având în vedere că eu eram singurul cadru didactic în activitate, cu gradul de conferențiar universitar doctor, calitate necesară" pentru acordarea acestor recomandări, după care se va ocupa personal de restul, respectiv îndrumarea și coordonarea lucrărilor D-lui Penescu Gheorghe Cornel.

Nu s-a pus vreodată în discuție problema ca eu să îl „coordonez științific" pe acest domn, să întocmesc vreun referat științific și nu mi s-a adus la cunoștință vreodată că „eu aș fi coordonator științific" al acelor lucrări pentru care mi s-a cerut recomandarea - am aflat când m-am descoperit pe lista Ministerului Justiției, datorită scandalului media.

După momentul acestor demersuri ale colegului de catedră, Florin Stoica, nu am mai acordat atenție acestui subiect și, cu atât mai mare îmi este stupoarea și dezamăgirea, văzând că numele meu și reputația mea integre au fost târâte într-un scandal de asemenea amploare.

Menționez că voi depune zilele acestea plângere în fața organelor de cercetare penală competente, în vederea pedepsirii celor care, cu intenție, au obținut avantaje necuvenite din utilizarea fără drept a numelui meu și a calității mele profesionale".

Ziarul *Gherila* din Piteşti, de joi 14 ianuarie 2016, a publicat şi un fragment din recomandarea conf.univ.dr. Carmen Nicolescu pentru editarea cărţii *Jurnalismul de investigaţie.* Iată ce spune doamna respectivă, căreia Universitatea din Piteşti nu-i găseşte nicio vină, nici măcar o încălcare a deontologiei cercetării ştiinţifice, şi de care nu se poate dispensa:

„Tema abordată – Jurnalismul de investigaţie şi particularităţile sale în presa locală românească - *este profund legată de actualitatea românească, una în care mass-media joacă un rol important în aducerea la cunoştinţa opiniei publice a unor fapte anormale, în afara legii, cu puternic impact asupra societăţii. Cunoscut drept o componentă ce a adus mass-media renumele de a patra putere în stat, jurnalismul de investigatie trebuie să facă obiectul unei cercetări ştiiţifice temeinice care să analizeze evoluţia sa, specificul său, mai ales în ultimii ani. O astfel de cercetare îşi găseşte cu atât mai mult utilitatea, cu cât la nivelul presei româneşti locale nu au existat astfel de demersuri într-o formă susţinută. Prin prisma experienţei deja acumulate, considerăm că domnul Cornel Penescu poate duce la bun sfârşit un asemenea demers de cercetare ştiinţifică".*

Că la Universitatea din Piteşti există o încrengătură bine sudată de relaţii reciproce de interese, dincolo de litera legii şi deontologia academică, o constituie şi declaraţia lectorului univ.dr. Florin Stoica, invocat de Carmen Nicolescu, angajat al Trustului de presă al lui Cornel Penescu: *„Vă spun sincer că, dacă aș putea, aș lua asupra mea această supărare a doamnei Carmen Nicolescu. Într-adevăr, eu am vrut să ajut, pentru că am încredere mare în domnul Cornel Penescu și vă asigur că domnul Penescu știe mai multă presă decât mulți jurnaliști din Argeș. Îmi amintesc momentul în care fiica domnului Penescu, Alexandra, mi-a spus că sunt necesare niște recomandări pentru acele cărți. Cum eu nu le-am putut da, dar îmi amintesc faptul că am semnat una, dar s-a întors, întrucât eu nu dețin calitatea de conferențiar, am luat legătura cu doamna profesor Carmen Nicolescu și i-am explicat despre ce este vorba. Acum, ce pot spune este, că, până la urmă o semnătură este o semnătură. Dacă aș fi putut, aș fi dat-o eu. Cred că înțelegeți ce spun. Dar să ne gândim că totuși, acolo, la Penitenciar, a existat o comisie specială, care a analizat toate aceste documente".* Întrebat dacă a citit cărțile patronului său, Florin Stoica a declarat: *"Vă rog să nu mă întrebați aceste lucruri, pentru că, vă dați seama, aș fi subiectiv. Nu am ce declara pe acest aspect."* (20.01.2016)

Absolut terifiant!... Incredibil. Acestea sunt unele dintre cadrele didactice din învăţământul nostru superior care ar trebui să le fie mentor intelectual şi moral tinerilor studenţi, viitori jurnalişti şi formatori de opinie din România. Vom mai putea, oare, să ne salvăm din această promiscuitate intelectuală ?

Gazete spaniole din Ţările de Jos în secolul XVII:

Gazeta de Amsterdam şi *Noticias Principales y Verdaderas*

Dr. Javier Díaz Noci
Facultatea de Ştiinţe Sociale şi Comunicare, Universitatea din Ţara Bască

Continuăm traducerea studiului publicat în revista ÁMBITOS, nr.7-8, Semestrul 2/2001-Semestrul 1/2002, p. 215-237

Se ştie că Pierre de Cleyn a murit în august 1690, deoarece *Relations* şi *Noticias Principales y Verdaderas* continuau să se vândă în stabilimentul său din faţa Şcolilor de iezuiţi din Bruxelles, acum denumit „la văduva lui Pierre de Cleyn". Ambele gazete continuă să se publice după moartea sa: în 1696 şi 1704 Pedro de Huarte retipăreşte încă numerele mai recente din *Noticias Principales y Verdaderas* la San Sebastian, iar la Bruxelles ia în sarcina sa tipărirea periodicului, începând din 1691, Pedro Dobbeleer, lângă Piaţa Leña.

Cum am mai spus deja, această gazetă a lui Cleyn este una din puţinele din epocă scrisă în castelană care oferă informaţii asupra Spaniei. Notiţele (ştirile) asupra regatului suferă un curios proces de du-te – vino care permitea astfel să se eludeze legislaţia restrictivă a lui Felipe IV, încă în vigoare. În primul număr citat se spune: „Având în vedere stuaţia în care din Spania ar veni doar ştiri neinteresante, pentru a nu le publica la fiecare 15 zile, dar a continua noutăţile, se oferă toate opt, începând chiar de la 18 curent, pentru a se satisface curiozitatea spaniolilor". Retipăririle de la San Sebastian, despre care vom continua să vorbim, vor elimina orice informaţie spaniolă, pe de altă parte puţin periculoasă pentru monarhia burbonilor, deoarece este clar că sursele de informare manipulate de oficina bruxelleză a lui Cleyn sunt oficiale: tot timpul se subliniază în gazetele originale că se publică „cu permisiunea".

Ştim câte ceva despre modul în care funcţionau gazetele la care era implicat P. de Cleyn. Atunci, ca şi azi, baza prestigiului unui periodic era o bună informaţie internaţională, de prima mână, de aceea foarte scumpă. Cealalată gazetă la care a luat parte, *Relations Véritables,* se compunea din buletine trimise de către corespondenţii aflaţi în capitalele Europei: Roma, Veneţia, Genova şi Milano în Italia, Hamburg ca principal furnizor de informaţii din Nord, Londra, Paris şi Viena. Ca şi, după cum am spus-o deja, ceea ce e foarte semnificativ, din Madrid. Majoritatea notiţelor era compusă din informaţii diplomatice şi militare, în special cele referitoare la bătălii. Aceleaşi informaţii, traduse în castelană şi adaptate pieţei spaniole, îngroşau paginile gazetei *Noticias Principales y Verdaderas*. O comparaţie între *Relations Véritables* şi *Noticias Principales y Verdaderas* ne permite să coroborăm această aserţiune. Gazeta în castelană se imprima cu o zi mai înainte, şi era mai scurtă (patru pagini) decât gazeta în franceză, care avea în general opt pagini. Nu se repetă neapărat într-una sau alta din notiţe, deşi se întâmplă în bună măsură cu cele din Spania, ceea ce ne-ar vorbi bineînţeles de o origine comună. În ultimul număr cunoscut din *Noticias Principales y Verdaderas* se citeşte: „Difuzarea limitată a acestor Notiţe, ca şi puţinătatea celor care le culeg sufocă marile dorinţe care ţin să satisfacă curiozitatea publică, cum la fel fac imposibilă scoaterea la lumină a multor opere, în care se oboseşte fără încetare (...). între ele Recapitularea istorică a izbânzilor şi războaielor Ungariei, de la început până în anul prezent." Pentru a spori vânzarea, atât Cleyn cât şi Stryckwant au încercat să ofere numeroase ştiri din Bruxelles care să adaoge la buletinele internaţionale pe care le achiziţionau de pe piaţa flamandă.

Care sunt temele din aceste *Noticias Principales y Verdaderas*? Fundamental sunt de tip politic şi militar – „Progresele Ligii Sfânte în acest an 1687", „Încoronarea augustisimului arhiduce Josef ca rege al Ungariei", expediţii ordonate de Coroana engleză „împotriva piraţilor din mările Sudului" etc. – şi nu lipsesc nici cele referitoare la cele întâmplate, adesea cu iz anecdotic, la Curtea din Vatican („Coborând de pe Monte Quirinal în careta sa, Cardinalul de Estrées îşi văzu viaţa pusă într-un foarte mare pericol, din cauză că s-a rupt frâna de la unul din caii săi"), în nobilimea toscană („La începutul acestui an, a sosit la Milano, deşi incognito, Marele Principe de Toscana Ferdinand de Medicis"), toate acestea corespunzătoare exemplarului din 16 februarie 1688. Totuşi, principalele notiţe, cum am spus, erau politice şi de război, referindu-se la ţările din Liga Sfântă (de fapt, „Progresele celor din Liga Sfântă" este genericul din antetul majorităţii numerelor acestei gazete). Doar mai târziu, prin 1696, sunt inserate notiţe din ţările nordice, provenind din Stockholm şi Copenhaga, în care se făceau serioase diferenţe între Coroană (Cristian V) şi Ducele de Hostein. Notiţele străine erau supuse, cum e logic, strictului control guvernamental în fiecare din aceste ţări, mai bine cunoscute în străinătate decât în propria lor regiune.

Cât priveşte formatul, acesta este mult micşorat faţă de vecinele gazete olandeze. Manşeta se află în fruntea primei pagini din cele patru incvarto ale priodicului. Subtitlul, cum era obiceiul în epocă, îl constituia data ştirilor: „De la 18 la 24 iulie 1685”, de exemplu. Textul se dispune pe o singură coloană. Prima literă este majusculă. Mai întâi, cum se presupune, ştirile din Spania (desigur condiţie *sine qua non* impusă de monarhia spaniolă pentru a permite publicarea gazetei) au caracter oficial. Celelalte ştiri, din Italia, Germania „din Nord” (Hamburg, Polonia, Moscova etc.), Anglia, Olanda, Franţa sunt foarte scurte mereu. Fiecare dintre ele, fără dată, au în antet precizarea „Din [ţara despre care este vorba]”scrisă cu litere capităluţe. O bună parte din ultima pagină era rezervată ştirilor din Bruxelles (care în mod cert erau cele care atrăgeau cumpărătorii flamanzi, şi care îi permiteau lui Cleyn să facă ceva bani), în general cu un corp de literă mai mic decât în rest, iar la sfârşit la piciorul paginii se nota: „In Bruxelles [data]”. Începând din 1689 se indica „autorizat” şi că „se găsesc în casa lui Pedro de Cleyn, în faţa Şcolilor Companiei Iezuiţilor” (şi, ocazional, „în casa lui Francisco Foppins”).

2.2. Receptarea gazetelor flamande în Spania: gazetele din San Sebastian ale lui Huarte

Gazetele flamande în spaniolă erau cunoscute în Spania. S-a întâmplat cu *Noticias Principales y Verdaderas,* care s-au retipărit timp de aproximativ douăzeci de ani în San Sebastian. Gazeta pe care a fundat-o Pedro de Cleyna a avut, în ciuda dificultăţilor, o viaţă lungă, ultimul număr cunoscut retipărit la San Sebastiano fiind din 1704.

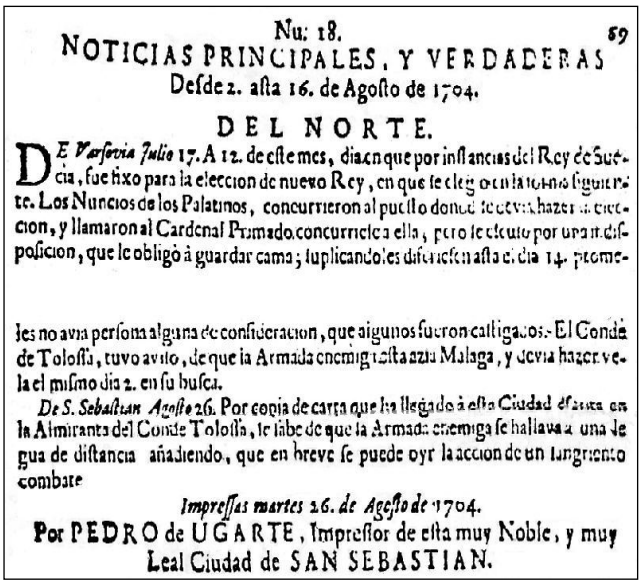
Nu: 18. 59

NOTICIAS PRINCIPALES, Y VERDADERAS
Desde 2. asta 16. de Agosto de 1704.

DEL NORTE.

DE Varsovia Julio 17. A 12. de este mes, dia en que por instancias del Rey de Suecia, fue fixo para la eleccion de nuevo Rey, en que se eleg[illegible] te. Los Nuncios de los Palatinos, concurrieron al puesto donde se avia hazer la eleccion, y llamaron al Cardenal Primado, concurriendo a ella, pero se escusò por una indisposicion, que le obligò à guardar cama; suplicandoles disculpasen asta el dia 14. prome-

les no avia persona alguna de consideracion, que algunos fueron castigados. El Conde de Tolossa, tuvo aviso, de que la Armada enemiga estaba azia Malaga, y devia hazer vela el mismo dia 2. en su busca.

De S. Sebastian Agosto 26. Por copia de carta que ha llegado à esta Ciudad de parte de la Almiranta del Conde Tolossa, se sabe de que la Armada enemiga se hallava a una legua de distancia añadiendo, que en breve se puede oyr la accion de un sangriento combate

Impressas martes 26. de Agosto de 1704.
Por PEDRO de UGARTE, Impressor de esta muy Noble, y muy Leal Ciudad de SAN SEBASTIAN.

Din 1687, fix la fiecare cincisprezece zile, gazeta ieşea şi se vindea din tipografia situată în apropierea bisericii San Vicente din San Sebastian, tipografia familiei Huarte (fraţii Pedro şi Bernardo, împreună cu mama lor Maria de Aculodi, deşi aceasta figura pe amprenta tipografiei mai ales ca modalitate de conservare a unei surse de venituri ca văduvă a primului tipograf din Provincia), tipografi oficiali din Guipúzcoa şi urmaşi ai lui Martín de Huarte, primul tipograf stabil care şi-a pus atelierele în numitul ţinut. Cum periodicitatea (şi se pare că la cererea publicului, însetat pentru ştiri de pe întreg continentul) era mai mult săptămânală, Huarte a decis să editeze, în săptămânile în care nu apărea retipărirea din *Noticias Principales y Verdaderas*, o altă gazetă, de origine necunoscută, deşi a fost de asemenea flamandă: *Noticias Extraordinarias del Norte*. Alte alternative, deşi mai improbabile, sun la fel de posibile: în primul rând, cea mai greu de acceptat este aceea că a fost o gazetă făcută din alte gazete şi a fost alcătuită de însuşi Huarte. Noi înclinăm să credem, totuşi, că acesta retipărea şi acţiona ca tipograf şi editor, nu ca ziarist. O altă posibilitate este ca gazeta lui Huarte să fi retipărit adaptarea altor gazete din limba franceză.. Totuşi, este exclus ca gazeta să fi fost traducerea altei gazete franceze. Deşi este practic sigur că Pedro de Huarte ştia bine limba – îşi perfecţionase cunoştinţele privind comerţul cu produse tipografice de la tatăl său la Bordeaux – nu pare posibil ca să traducă atâtea zile în fiecare săptămână atâtea ştiri, căci nu apare nicio urmă de galicism în redactarea textelor. Cel mai probabil, repetăm, este ca să fi existat o altă gazetă provenind din Ţările de Jos, unde traficul informativ era constant şi ştirile se cumpărau şi se vindeau ca orice alţă marfă.

În orice caz, ambele gazete se tipăreau şi se vindeau alternativ, fiecare în altă săptămână, astfel că San Sebastian avea săptămânal informaţii proaspete, chiar dacă prin internediul a două titluri diferite. Evident, Huarte pretindea să servească astfel interesele comunităţii sale, în sensul că retipărea două periodice ale căror informaţii erau complementare. Rezultă că San Sebastian a fost una din capitalele cele mai bine informate din regatele Spaniei: niciun oraş nu a contat pe prezenţa neîntreruptă atâta timp a două gazete care, după cum ştim, nu au lipsit să apară săptămânal. La noi nu au ajuns toate exemplarele ieşite din tipografiile lui Huarte. O colecţie este mai bogată decât cealaltă: e vorba de *Noticias Principales y Verdaderas* care s-a păstrat până la 1696, deşi ştim că un particular deţine un exemplar din 1704, ceea ce ne permite să cunoaştem longevitatea acelei gazete flamande; în timp ce *Noticias Extraordinarias del Norte* e numai până în 1689, fără a şti dacă apariţia ei s-a mai prelungit cumva.[1]

[1] Ambele colecţii, legate într-un singur volum, se păstrează în Hemeroteca (colecţia de periodice) din Madrid.

STUDII ● CERCETĂRI ● EVENIMENTE

■■■ ***Eumenidele* şi *Bolintineadele* – 150 de ani.** În vara aceasta se împlinesc fix 150 de ani de la apariţia unor publicaţii mai aparte, aproape singulare în presa de la noi. E vorba despre nişte..."jurnale în versuri". Primul se chema *Eumenidele* (nume eufemistic dat Eriniilor, Furiilor din mitologia greacă), care a apărut prin iulie 1866 (şi nu...1886, cum greşit se menţionează în *Istoria jurnalismului din România în date*, 2012), şi care cuprindea satire politice la adresa celor ce susţineau „monstruoasa coaliţie" (expresia îi aparţine lui Cezar Bolliac) care l-a detronat pe domnitorul Alexandru Ioan Cuza. Autorul acestor satire şi redactorul şi proprietarul publicaţiei era poetul Dimitrie Bolintineanu. Catalogul *Publicaţiile periodice româneşti,* tom.I, precizează la p.245 că sunt cunoscute doar 10 numere, format 25x17, nedatate, ieşite iniţial bilunar, iar de la nr.4 săptămânal. Ca răspuns la acest ziar a apărut, probabil prin august-septembrie 1866, *Bolintineadele,* un jurnal tot în versuri, cu adresă directă încă din titulatură la autorul *Eumenidelor.* Aceste publicaţii mai insolite din peisajul presei româneşti au fost semnalate de către gazete precum *Familia,* de la Budapesta, din 17/29 iulie 1866, *Reforma,* de la Bucureşti, din 7 august 1866, *Foaia Societăţii pentru Cultura şi Literatura Română în Bucovina,* de la Cernăuţi, din 1 august 1866 şi 1 ianuarie 1867, *Ghimpele,* de la Bucureşti, din 4 septembrie 1866, *Sentinela Română,* din 5 septembrie 1866.

■■■ **A apărut nr.3 (vara) 2016 al revistei *UZP.*** În 56 de pagini A4, pe hârtie lucioasă,elegantă, full-color, Benone Neagoe, redactorul-şef al publicaţiei trimestriale editate de Uniunea Ziariştilor Profesionişti din România, oferă cititorilor o nouă lectură agreabilă, interesantă şi utilă. Un număr cu subiecte fierbinţi, dintre care unele îţi ard chiar degetele, precum „Ziarist de provincie" de Anamaria Sandu, „Tălmăcitorii de sensuri" de Carol Roman, „Tabloid sau quality" de Bogdan Gheorghe, „Să vorbim despre... Condiţia jurnalistului" de Corneliu Vlad sau „Salvatori la breaking news" de Valentin Uban – în care se disecă „pe viu" problemele de viaţă şi chiar de moarte cu care se confruntă cei care scriu în presa de astăzi. Ca şi în cea de demult, după cum reiese din articolele evocatoare despre I.Peltz, Cristian Ţopescu, Radio România („De 88 de ani în emisie") sau chiar despre trecutul Uniunii noastre. Articolul „Glose la Seratele UZPR «Eminescu jurnalistul»" arată cum ştie Uniunea noastră să cinstească, anual, pe cel mai mare „scriitor de la gazete". Sub titlul generic „O lege de care are nevoie şi societatea, nu doar jurnalismul", trei pagini sunt alocate dezbaterii pe larg a implicaţiilor modificării Legii nr.8/2006 prin Legea nr.83/2016, prin care membrii Uniunii Ziariştilor Profesionişti, recunoscută de utilitate publică, vor primi, la fel ca membrii altor uniuni de creaţie, o indemnizaţie de 50 % din pensia cuvenită sau aflată în plată. Un număr de revistă dens, interesant.

■■■ ***„Ziarele cu numele Eminescu".*** Aşa s-a intitulat comunicarea pe care a susţinut-o Mircea Coloşenco în cadrul „Colocviilor de marţi" din 27 iunie a.c de la Clubul Calderon din Capitală, avându-l ca amfitrion pe poetul şi indianistul George Anca. Tema anunţată promitea dezvăluiri interesante pentru un istoric al presei, de aceea mă pregătisem să-i cer textul pentru a fi publicat în revista noastră. Din păcate, dl.Coloşenco s-a rezumat la o simplă prezentare orală, improvizată, în care a încercat să ne arate câteva xerocopii după prima pagină a vreo 6-7 reviste purtând în titlu numele „Eminescu", a făcut mulţime de digresiuni în afara temei, fără a ne lămuri însă prea exact asupra publicaţiilor amintite. Ba încă a făcut şi o gafă imensă de informare, afirmând – foarte sigur pe el – că profesorul, scriitorul şi publicistul Leca Morariu şi soţia sa Octavia, refugiaţi din cauza războiului la Rm.Vâlcea, unde au continuat să scoată *Buletinul „Mihai Eminescu"* până în 1944, s-ar fi... sinucis în noaptea în care Securitatea ar fi venit să-i aresteze. Eroare grosolană: Securitatea s-a înfiinţat abia la 30 august 1948, Leca Morariu a murit la 15 decembrie 1963, iar soţia sa Octavia abia în 1992. Pentru că subiectul merită o tratare mai riguros documentată şi noi aveam deja un început de cercetare, vom publica într-un număr viitor un articol special în acest sens.

■■■ **Fotoreporter la Revoluţie.** Au fost mulţi ziarişti care s-au aflat printre participanţii la Revoluţia din decembrie 1989, au notat fapte, date şi întâmplări, au înregistrat impresii, luări de poziţie, au filmat şi au fotografiat momente tensionate din confruntările stradale. Unul dintre aceşti fotoreporteri a fost şi Nicolae Medianu, de la revista *Sănătatea* a Societăţii Naţionale de Cruce Roşie din România, care îşi are sediul chiar lângă Piaţa Romană (în foto). În acele zile sângeroase, când se năştea cu greu o societate nouă, el a mers cu aparatul său de fotografiat în cele mai fierbinţi locuri din Bucureşti, surprinzând clipe unice din istoria trăită atât de intens. În imagine (din 22 decembrie 1989), vedem mulţimea celor care doreau schimbarea ţării, faţă în faţă cu forţele de represiune ale vechiului regim, susţinute de TAB-uri.

■■■ **Unul din primele periodice din Columbia.** Se cheamă *Papel periódico de la Ciudad de Santafé de Bogotá* şi a apărut într-o zi de miercuri 9 februarie 1791, acum 225 de ani. Avea 8 pagini, textul dispus pe o singură coloană şi s-a tipărit în 265 de numere până în 6 ianuarie 1797. A fost fondat de Manuel del Socorro Rodriguez, din însărcinarea vicergelui José de Eypeleta, în ideea de a fi un loc de întâlnire a elitelor intelectuale şi politice. În „Cuvânt preliminar" se arată importanţa editării publicaţiilor periodice şi se face chiar un istoric al acestora. „Invenţia acestei specii de scrieri a fost atât de fericită şi atât de aplaudată de oamenii de bun gust, că s-a adoptat de îndată cu aprobarea generală a tuturor Curţilor şi Oraşelor mai importante din Europa". Se consideră că *Mercuriile, Efemeridele* şi gazetele de acest gen par să fi derivat din *Diario de la Francia,* adică *Journal des sçavans* din 1665 sau *Journal des savants*, cum s-a denumit ulterior. Autorul acestui ziar nu are altă idee decât aceea „de a servi Publicul cu puţinătatea talentelor sale", ţinând cont în exprimarea sa de „moderaţie şi urbanitate". În plus, el mai doreşte ca gazeta să nu fie plină doar de informaţii şi ştiri oarecare, de aceea va insera şi unele „anecdote literare asupra tuturor genurilor de materii", la fel ca în periodicele din Roma, Viena, Madrid. Ba încă are în vedere inclusiv publicarea de anunţuri de vânzare a bijuteriilor, posesiunilor etc. De menţionat că gazetăria în Columbia începe cu *Aviso del Terremoto,* o foaie care a apărut în trei numere, pentru a descrie panica şi dezastrele cauzate de un cutremur de 6,9 grade pe scara Richter petrecut în ziua de 12 iulie 1785. Aceasta se consideră a fi prima încercare de creare a unui periodic. I-a urmat *Gaceta de Santafé de Bogotá,* tot în acel an 1785, din care au apărut doar patru numere.

N.º 1.º

Papel periódico de la Ciudad de Santafé de Bogotá

Miercoles 9 de Febrero 1791.

PRELIMINAR.

■■■ **Spor la pensii pentru ziarişti.** Prin adoptarea Legii nr.83/2016, ziariştii vor primi în plus, în anumite condiţii, o indemnizaţie de 50 % din pensia cuvenită sau aflată în plată, la fel ca şi ceilalţi membri ai uniunilor de creaţie (scriitori, artişti plastici etc.), conform Legii nr.8/2006. Uniunea Ziariştilor Profesionişti din România, ca singura asociaţie în domeniu de utilitate publică, se ocupă de întocmirea dosarelor şi eliberarea adeverinţei necesare la casele de pensii. Cu acest prilej, se face o veritabilă incursiune în istoria presei, prin verificarea activităţii ziariştilor din presa scrisă, radio şi TV.

■■■ **Recuperare. Expoziţia *„Scriitori – jurnalişti".*** Pentru că în 2013 BIP nu apărea încă, recuperăm astăzi o informaţie importantă din acea perioadă privind istoria presei. În data de 18 aprilie, în Rotonda Muzeului Naţional al Literaturii Române (MNLR), a avut loc vernisajul expoziţiei *Scriitori – jurnalişti,* urmată de o dezbatere privind literatura şi presa, moderată de Lucian Chişu, directorul de atunci al MNLR. Manifestările au avut loc în cadrul ediţiei a VI-a a Congresului naţional de istoria presei, organizat de Asociaţia Română de Istoria Presei (ARIP), Universitatea din Bucureşti şi Societatea Scriitorilor Militari (SSM) în Capitală. Dezbaterea - la care au participat prof. univ. dr. Valeriu Râpeanu, prof. univ. dr. Rodica Zafiu, Bedros Horasangian, conf. univ. dr. Marian Petcu şi prof. univ. dr. Ilie Rad, preşedintele ARIP - a a prilejuit un fructuos schimb de opinii pe marginea unor subiecte precum activitatea publicistică (prea puţin cunoscută azi) a lui Mihai Eminescu, I. L. Caragiale, Ioan Slavici, George Călinescu, Tudor Arghezi, Nicolae Iorga, Mihail Sebastian, ca şi despre rolurile şi funcţiile jurnalismului în diverse perioade istorice. Valeriu Râpeanu a evocat figurile unor gazetari ca M.Eminescu, „condei de geniu", Cezar Petrescu, Tudor Arghezi, Nechifor Crainic sau Pamfil Şeicaru. A amintit şi momentul din 1948 când aproape că dispare *interviul,* ca gen gazetăresc, fiind înlocuit de *declaraţie.* Trei ani mai târziu, i-a chemat Zaharia Stancu ca să revină la interviu. A anunţat că la Universitatea „Spiru Haret", unde preda, a editat *Publicistica* lui G. Călinescu. Marian Petcu a solicitat mai mult respect pentru jurnalişti, deşi susţine în continuare că „jurnalismul nu e creaţie, precum muzica, artele plastice etc., întrucât noi am avut mai mult un jurnalism de expresie, de emoţie". Scriitorii nu au acceptat pe jurnalişti. Bedros Horasangian consideră că ambele creaţii sunt valoroase, şi cea a scriitorilor şi cea a jurnaliştilor, dacă sunt făcute bine, cu sinceritate şi onestitate. E adevărat însă că o anumită elită literară desconsideră jurnalismul. Se referă şi la impasul în care se află, după 1989, ediţiile critice ale operei unor scriitori care au fost şi gazetari de talent. Rodica Zafiu a aratat că până în 1989 presa oferea o normă rigidă numită „limba de lemn", iar după... mai mult un limbaj familial, prea libertin şi fără preocupări pentru corectitudinea gramaticală. Ilie Rad a apreciat că nu se poate face o disociere clară între *scriitori/jurnalişti*. Deşi e vorba de abordări diferite între scrisul celor două categorii de creatori.

Participanţii la dezbatere, de la stânga la dreapta: Ilie Rad, Bedros Horasangian, Marian Petcu, Lucian Chisu, Rodica Zafiu, Valeriu Râpeanu.

CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ

Mass-media în post-comunism: Moştenire, evoluţie, tendinţe

Oradea - Gyula, 14-15 octombrie 2016

Organizatori:

UNIVERSITATEA DIN ORADEA - ROMÂNIA

Facultatea de Istorie, Relații Internaționale, Științe Politice și Științele Comunicării.

Departamentul de Științe Politice și Științele Comunicării

şi UNIVERSITATEA DIN SZEGED - UNGARIA

Facultatea de Pedagogie "Iuhasz Gyula" - Catedra de Limbă și Literatură Română

în colaborare cu **Direcția Județeană pentru Cultură Bihor, Muzeul Țării Crișurilor din Oradea, Asociația Română de Istorie a Presei - Filiala Crișana, Asociația Română de Istorie a Presei - Filiala Budapesta**

Obiectivul major al manifestării este acela de a stimula interesul comunității științifice referitor la evoluțiile și tendințele din mass-media în post-comunism și de a încuraja crearea unei rețele de cercetare în acest domeniu.

Arii tematice:

● *Evoluția pieței mass-media*	● *Consumul de mesaje mass-media*
● *Schimbări în regimul de proprietate: destructurări și restructurări*	● *Mass-media, puterea și societatea civilă*
● *Concepte editoriale „în mișcare”*	● *Mass-media și reconstruirea sferei publice*
● *Exigențe și derapaje în conținuturile media*	● *Criza de imagine a presei*
● *Metamorfoze ale discursului jurnalistic*	● *Economia mass-media. Politici și strategii de piață, produs, preț, distribuție și promovare*
● *Constrângeri în privința politicii editoriale*	● *Impactul trustizării asupra mass-media*
● *Cultura organizațională în mass-media*	● *Efectele crizei economico-financiare în mass-media*
● *Mecanisme și forme de exercitare a controlului asupra câmpului profesional*	● *Impactul noilor tehnologii asupra practicilor profesionale*
	● *Nivelul de reglementare al mass-media*

Propunerile trebuie trimise organizatorilor în format electronic (MS Word, Times New Roman, 12 p./1,5 r), pe adresele ipop@e_migration.ro, și fard0211@yahoo.com. Propunerile trebuie să cuprindă: un abstract (între 300-500 cuvinte), un scurt CV și formularul de înscriere atașat invitației.

Conferința se va desfășura pe secțiuni, iar prezentarea nu trebuie să depășească 15 minute.

În prima zi, lucrările se vor desfășura la **Universitatea din Oradea** (sesiunea plenară și cele pe secțiuni), iar a doua, la **Gyula, în Ungaria** (workshop la redacția *Foaia Românească* și vizitarea unor obiective culturale).

Data limită pentru trimiterea rezumatelor este **10 august 2016**.

Decizia de acceptare sau nu a intervenției va fi comunicată prin e-mail până la **20 august a.c.**

Termenul limită pentru trimiterea textului integral al comunicării este 30 septembrie 2016, pe adresele de e-mail ipop@e_migration.ro și fard0211@yahoo.com.

Vor fi respectate condițiile minime pentru redactarea textului (MS Word, Times New Roman, 12 p./1,5 r), maxim 15 pagini, iar imaginile în format jpg. vor fi trimise separat de text.

Lucrările vor fi publicate în volum colectiv, la o editură recunoscută.

Se percepe **taxă de participare în valoare de 50 lei**, urmând ca organizatorii să asigure materiale promoționale și masa participanților. Taxa se achită în momentul înscrierii, la primirea mapelor. **Participanții la conferință care vor opta pentru deplasarea în Ungaria vor achita în plus 10 lei.** Cheltuielile cu transportul și cazarea revin fiecărui participant, informațiile privind programul de desfășurare al conferinței și posibilitățile de cazare urmând a fi transmise participanților în timp util.

[**Comunicare primită de la Prof.univ.dr. Marian Petcu**]

Director: CONSTANTIN POENARU

Redacţia: C. P. 5-50, 053020 Bucureşti, 5 ● tel. 0745/95.29.81

Adresa de contact online: ccpoenaru@gmail.com